

DIDAKTICKÝ TEST

Počet úloh: 30

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Tento dokument obsahuje zdůvodnění správných řešení jednotlivých úloh didaktického testu.

1 Do které z následujících vět patří podle pravidel českého pravopisu **Ý místo hvězdičky?**

- A) Nový pracovní oblek chrání zdrav* dělníků.
- B) Naše sousekka nás zdrav* i několikrát za den.
- C) Sdružení pro zdrav* vymyslelo ojedinelý projekt.
- D) Zdrav* životní styl je zaručená cesta k dlouhověkosti.

Zdůvodnění

V možnosti D) je slovo *zdravý* tvrdé přídavné jméno skloňující se podle vzoru *mladý (mladý styl – zdravý styl)*. V možnostech A) a C) je slovo *zdraví* podstatné jméno rodu středního skloňující se podle vzoru *stavení*, v možnosti B) je slovo *zdraví* sloveso užitě v přítomném čase.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 2–4

Mravenec byl velmi pilný, a tak si už v létě nashromáždil zásoby **potravy** na zimu. V zimě k němu přišla luční kobylka a prosila ho, aby se s ní o jídlo podělil. Mravenec se jí zeptal: „A copak jsi dělala v létě?“ Kobylka mu odpověděla: „Po **polích** jsem si poskakovala a zpívala si.“ Mravenec se zasmál a řekl jí: „Když sis v létě zpívala, tak si v zimě tancuj.“

Ponaučení: Všichni se musí včas postarat o to, aby v období nedostatku netrpěli **nouzí**.

(Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

2 Která z následujících možností **nejlépe vystihuje situaci z výchozího textu?**

- A) S jídlem roste chuť.
- B) Hlad je nejlepší kuchař.
- C) Bez práce nejsou koláče.
- D) Práce kvapná málo platná.

Zdůvodnění

Ustálené slovní spojení *bez práce nejsou koláče* má význam *kdo se chce mít dobře, musí pracovat*. Tato možnost odpovídá situaci z výchozího textu: mravenec pracoval, aby měl zásoby, kdežto kobylka se v létě bavila a pro zajištění potravy na zimní období nic neudělala. Ostatní posuzované možnosti prokazatelně nevystihují situaci z výchozího textu:

- ustálené slovní spojení *s jídlem roste chuť* má význam *kdo něčeho (zpravidla snadno) nabyl, chce získat ještě víc* × kobylka nemá nic a mravenec nechce získat víc, než potřebuje, navíc potravu nezískal snadno
- ustálené slovní spojení *hlad je nejlepší kuchař* má význam *nejlépe chutná hladovému* × o chuti k jídlu či o tom, že hladový není vybíravý, se v textu nic nepíše
- ustálené slovní spojení *práce kvapná málo platná* má význam *nepečlivá, odbytá práce nepřináší dobrý výsledek* × kobylka nepracovala vůbec a o kvalitě mravencovy práce se v textu nic nepíše, navíc jeho práce přinesla dobré výsledky

3 Který z následujících typů textu vystihuje výchozí text?

- A) bajka
- B) pověst
- C) pohádka
- D) anekdota

Zdůvodnění

Bajka je krátký příběh s ponaučením, který nepřímo poukazuje na negativní lidské vlastnosti a v němž často vystupují zvířata, která jednají jako lidé.

max. 3 body

4 Určete pád, číslo a rod u slov zvýrazněných ve výchozím textu.

Do záznamového archu zapište číslo a rod **celými slovy**, nepoužívejte zkratky.

Řešení

potravy – 2. pád, číslo jednotné, rod ženský

polích – 6. pád, číslo množné, rod střední

nouzí – 7. pád, číslo jednotné, rod ženský

max. 3 body

5 Přiřadte k vynechaným místům (*****) v jednotlivých přirovnáních (5.1–5.4) slovo (A–F), které se v daném spojení běžně užívá:

(Každé slovo z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě slova zbudou a nebudou použita.)

5.1 drzý jako ***** _____

5.2 silný jako ***** _____

5.3 mlsný jako ***** _____

5.4 krotký jako ***** _____

- A) vlk
- B) býk
- C) liška
- D) opice
- E) kocour
- F) beránek

Řešení

5.1 – D)

5.2 – B)

5.3 – E)

5.4 – F)

Do žádného z uvedených přirovnání nelze doplnit ani možnost A), ani možnost C).

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 6–7

Snad každý z nás se někdy zúčastnil maškarní veselice. Tyto slavnosti jsou **náramě** oblíbené mezi dětmi i dospělými. Malé slečny se chtějí alespoň na okamžik stát sličnými princeznami nebo se přestrojit za víly, chlapci se zase promění v kouzelníky nebo se stávají smělymi rytíři.

Vždy mě bavilo vyrábět maškarní **kostými**. Masku robota, za kterou jsem v dětství **získal** první cenu, mi nikdy nevymizí z paměti. Vyrobil jsem ji ze čtyř papírových krabic, které jsem polepil **množstvím** blýskavých hliníkových obalů od čokolád. Ovládací panely jsem udělal z plastových víček a rozbité kalkulačky, antény **byli** z **měkkých** drátků. Masku mám dosud schovanou ve skříni.

(CZVV)

max. 4 body

- 6 Najděte ve výchozím textu šest slov, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je **pravopisně správně**.

Zdůvodnění

- Příslovce *náramně* je příbuzné s přídavným jménem *náramný*.
- Podstatné jméno *kostým* se skloňuje podle vzoru *hrad (hrady – kostýmy)*.
- Sloveso *získat* není vyjmenované slovo ani slovo příbuzné s některým z vyjmenovaných slov.
- Podstatné jméno *množství* se skloňuje podle vzoru *stavení (stavením – množství)*.
- Pokud je podmětem podstatné jméno rodu ženského (*antény*), v koncovce příčestí činného musí být *-y (byly)*.
- Přídavné jméno *měkký* má kořen *-měk-* a příponu *-ký*.

max. 2 body

7

- 7.1 Napište podstatné jméno rodu středního, které je příbuzné se slovem **KOUZELNÍK** a zároveň se skloňuje podle vzoru **MĚSTO**.

- 7.2 Najděte v druhém odstavci výchozího textu podstatné jméno, které lze použít také ve významu **ČÁST LIDSKÉHO TĚLA**, a napište ho.

Řešení

7.1 – kouzlo

7.2 – víček

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 8–14

TEXT 1

(1) Dlouhý, předlouhý čas žijí na světě dva bratři, **starší Pravda a mladší Lež**. Dnes jsou již oba prastaří, tváře mají vrásčité, vlasy a vousy tak dlouhé, že si na ně šlapou. Lež je navíc slepý. My lidé musíme s oběma pořád počítat.

(2) Oba bratři se narodili kdysi dávno v Egyptě, kdesi na úrodném břehu řeky Nilu. Tehdy lidé ještě neuměli lhát, neznali přetvářku a faleš a mluvili jen pravdu. Tenkrát Egyptanům vládl Hor, který se stal faraonem po dlouhém a krutém boji se Sutehem a pak začal vládnout místo svého otce, dobrého vládce Usira.

(3) Když bratři dospěli do věku, kdy mládenci nabírají rozum, začal Lež svému bratru Pravdovi závidět. Pravda byl usměvavý mladík a dovedl si dobýt srdce každého člověka. Zato jeho nehezkému bratru se každý člověk raději *****. Cokoli lidem napovídal, bylo nakonec úplně jinak.

(4) „Co se s tím mládencem stalo?“ divili se lidé. „Je úplně jiný než my a jeho bratr. Vypadá to, že naschvál všechno obrací naruby!“

(5) **Závist mladšího bratra se brzy změnila v nenávist**. To když krásná dívka, která se jmenovala Čest a do které se oba bratři zamilovali, dala přednost Pravdovi a slíbila mu, že se za něho provdá.

(6) **Lež začal přemýšlet, jak by Pravdovi nejvíce ublížil a jak by jej připravil o náklonnost a lásku Cti. Nakonec vymyslel lest. Půjčil svému bratru měděnou dýku a pak mu ji v noci potajmu ukradl. Druhý den chtěl dýku zpátky, a když ji Pravda nemohl najít, obvinil ho z krádeže. Pravda pak musel před soud.**

(J. Tomek, *Bohové a faraoni*, upraveno)

TEXT 2

Názvy osob, zvířat a věcí jsou **podstatná jména konkrétní** (*máma, Vašek, pes, strom, talíř*). Samostatné názvy vlastností a dějů jsou **podstatná jména abstraktní** (*čin, zvědavost, mytí, krása*).

(V. Styblík a kol., *Český jazyk pro 6. ročník základní školy*, upraveno)

max. 2 body

8 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá pátému odstavci TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

	A	N
8.1 V tomto odstavci se vyskytuje pouze jedno příslovce.	☒	☐
8.2 V tomto odstavci se vyskytují pouze dvě přídavná jména.	☒	☐
8.3 V tomto odstavci se alespoň jednou vyskytuje tvar zájmena <i>on</i> .	☒	☐
8.4 V tomto odstavci se alespoň jednou vyskytuje tvar slovesa v množném čísle.	☒	☐

Zdůvodnění

- 8.1 – pravdivé tvrzení → v posuzovaném odstavci se vyskytuje pouze jedno příslovce – *brzy*
- 8.2 – pravdivé tvrzení → v posuzovaném odstavci se vyskytují pouze dvě přídavná jména – *mladšího* a *krásná*
- 8.3 – pravdivé tvrzení → v posuzovaném odstavci se vyskytují dva tvary zájmena *on* – *mu* a *něho*
- 8.4 – pravdivé tvrzení → v posuzovaném odstavci se jednou vyskytuje tvar slovesa v množném čísle – *zamilovali se*

1 bod

9 Které z následujících tvrzení nejlépe vystihuje čin jednoho z bratrů?

- A) Lež přelstil bratra, protože Pravdu nechápal.
- B) Lež přelstil bratra, protože Pravdu nenáviděl.
- C) Lež nenáviděl bratra, protože ho Pravda okradl.
- D) Lež nenáviděl bratra, protože ho Pravda přelstil.

Zdůvodnění

Pravdivost tvrzení B) dokládají pasáže barevně vyznačené v TEXTU 1. Tvrzení uvedená v možnostech A), C) a D) jsou prokazatelně nepravdivá.

1 bod

10 Ve kterém z následujících slov má předpona PŘE- stejný význam jako ve slově PŘEDLOUHÝ na začátku TEXTU 1?

- A) přehledný
- B) předělaný
- C) překřížený
- D) přecitlivělý

Zdůvodnění

Ve slově *přecitlivělý* má předpona *pře-* význam velké míry vlastnosti (je velmi citlivý) stejně jako ve slově *předlouhý* (je velmi dlouhý).

max. 3 body

11 Vypište z druhého odstavce TEXTU 1 všechna podstatná jména abstraktní.

Řešení

přetvářku/přetvářka, faleš, pravdu/pravda, boji/boj

1 bod

12 Které z následujících slov nejspíše patří na vynechané místo (*****) ve třetím odstavci TEXTU 1?

- A) ukázal
- B) ukláněl
- C) vyhýbal
- D) vysmíval

Zdůvodnění

Ve větném celku, který bezprostředně předchází větě s vynechaným místem, jsou zmíněny pozitivní vlastnosti bratra jménem Pravda (usměvavý, srdečný). Věta s vynechaným místem začíná slovem *zato*, které naznačuje nějaký kontrast, protiklad, poté jsou zmiňovány negativní vlastnosti bratra jménem Lež (je nehezský, prolhaný). Do textu se nejlépe hodí sloveso *vyhýbat se*, které má význam *ustoupit z cesty, nechtít se sejít*: *Zato jeho nehezkému bratru se každý člověk raději vyhýbal.*

13 Ve kterém z následujících odstavců TEXTU 1 jsou postavy obou bratrů charakterizovány nejvýrazněji?

- A) v druhém
 B) ve třetím
 C) ve čtvrtém
 D) v pátém

Zdůvodnění

Nejvíce informací o charakteru obou bratrů se čtenář dozví ve třetím odstavci: *Když bratři dospěli do věku, kdy mládenci nabírají rozum, začal Lež svému bratru Pravdovi závidět. Pravda byl usměvavý mladík a dovedl si dobýt srdce každého člověka. Zato jeho nehezkému bratru se každý člověk raději *****. Cokoli lidem napovídal, bylo nakonec úplně jinak.*

V druhém odstavci je uvedeno, kdy a kde se příběh odehrál, ve čtvrtém odstavci se píše o tom, co si o jednom z bratrů říkali lidé, a v pátém odstavci je ve zkratce uveden příběh o dívce, která se líbila oběma bratrům.

1 bod

14 Doplňte vynechaná slova v přísloví LEŽ MÁ ***** A DALEKO *****.

Na první vynechané místo doplňte 1 přídavné a 1 podstatné jméno, na druhé vynechané místo doplňte 1 sloveso.

Řešení

Lež má *krátké nohy* a daleko *nedojde*.

max. 2 body

15 Rozhodněte o každé z následujících vět, zda je napsána pravopisně správně (A), nebo ne (N):

	A	N
15.1 Zdvořilý člověk cizím lidem zásadně vyká.	☒	☐
15.2 <i>Havranní</i> vlasy jí poletovaly kolem líbezného obličeje.	☐	☒
15.3 Denně usínala s malým plyšovým medvídkem v náručí.	☒	☐
15.4 S napětím jsme sledovali zápas mezi Francouzi a <i>Španěli</i> .	☐	☒

Zdůvodnění

- Od podstatných jmen označujících zvířata se tvoří přídavná jména pomocí přípony *-í* (např. *ryba* → *ryb-í*). Tímto způsobem je od slova *havran* odvozeno slovo *havraní*.
- Podstatné jméno *Španěl* se skloňuje podle vzoru *pán* (*mezi pány* – *mezi Španěly*).

16 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby na sebe navazovaly:

A) Maličká Alenka se ze země dívala na zlatý klíček a začala plakat.

B) Po chvíli měřila jen 10 centimetrů. Začala se bát, aby se nezmenšila ještě víc a úplně se neztratila ze světa. Pak se však zaradovala: „Jsem tak malá, že mohu projít malými dvířky do překrásné zahrady.“

C) Ale nebylo to tak jednoduché. Když došla ke dvířkům do zahrady, vzpomněla si, že na skleněném stole zapomněla zlatý klíček.

D) Alenka našla na stolku lahvičku, na které byl veliký nápis „Vypij mě“. Alenka se trochu bála. „Co když je to jed?“ Ale nakonec se nápoje napila.

E) Musela se pro něj vrátit. Došla zpátky ke stolu a ihned pochopila, že se do zahrady snadno nedostane. Byla příliš malá a klíček byl moc vysoko.

F) Byl moc dobrý, chutnal podobně jako ananas, čokoláda, chléb s máslem a jablkový koláč dohromady. Ale potom začalo být Alence divně a za chvíli se stalo něco zvláštního. Začala se zmenšovat.

(L. Carroll, Alenka v říši divů, upraveno)

První část _____

Druhá část _____

Třetí část _____

Čtvrtá část _____

Pátá část _____

Šestá část _____

Řešení

První část: D)

Druhá část: F)

Třetí část: B)

Čtvrtá část: C)

Pátá část: E)

Šestá část: A)

D) Alenka našla na stolku lahvičku, na které byl veliký nápis „Vypij mě“. Alenka se trochu bála. „Co když je to jed?“ Ale nakonec se nápoje napila. **F)** Byl moc dobrý, chutnal podobně jako ananas, čokoláda, chléb s máslem a jablkový koláč dohromady. Ale potom začalo být Alence divně a za chvíli se stalo něco zvláštního. Začala se zmenšovat. **B)** Po chvíli měřila jen 10 centimetrů. Začala se bát, aby se nezmenšila ještě víc a úplně se neztratila ze světa. Pak se však zaradovala: „Jsem tak malá, že mohu projít malými dvířky do překrásné zahrady.“ **C)** Ale nebylo to tak jednoduché. Když došla ke dvířkům do zahrady, vzpomněla si, že na skleněném stole zapomněla zlatý klíček. **E)** Musela se pro něj vrátit. Došla zpátky ke stolu a ihned pochopila, že se do zahrady snadno nedostane. Byla příliš malá a klíček byl moc vysoko. **A)** Maličká Alenka se ze země dívala na zlatý klíček a začala plakat.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 17–20

(1) V minulosti se pořádaly nejen býčí zápasy, ale také souboje samotných psů. Za tímto účelem byli speciálně šlechtěni jedinci, kteří spojovali vytrvalost s odvahou a měli ostré zuby, o skutečných psích plemenech se ovšem ještě nedalo mluvit.

(2) Po zákazu psích zápasů v roce 1835 zůstalo mnoho takových psů „bez práce“ a jejich další existence v očích příznivců zápasů postrádala smysl. Naštěstí se našlo dost nadšenců, kteří v těchto neobyčejných psech našli zálibu. Zájem o psy se tak postupně přesunul od krvelačné lidové zábavy k chovu jednotlivých plemen.

(3) Z rozmanité směsice psů původně využívaných k zápasům vzešla celá škála plemen, například anglický buldok, bulteriér, boxer a pravděpodobně také francouzský buldoček. Ten se zřejmě vyvinul z trpasličí verze anglického buldoka. Podle některých chovatelů však francouzský buldoček pochází z malých dog či buldoků, z nichž se ve Francii chovali psi zápasníci.

(4) Na tom, zda předkové těchto milých psíků pocházely z Anglie či Francie, ostatně nezáleží. Buldočci se zkrátka měli stát domácími mazlíčky, nikoli bojovníky. Při jejich chovu se proto nehledělo jen na vzhled, ale také na povahu. Kromě zachovaných původních vnějších znaků, mezi něž patří hladká krátká srst, mohutné čelisti a silné svalstvo, se dnes buldočci vyznačují i milou a společenskou povahou. Dnešní buldočky tedy nelze se psy využívanými k zápasům vůbec srovnávat.

(E. Verhoef, Francouzský buldoček, upraveno)

max. 2 body

17 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým ve výchozím textu (A), nebo ne (N):

	A	N
17.1 Chovatelé francouzských buldočků prosadili v roce 1835 zrušení psích zápasů.	☐	☒
17.2 Dnešní francouzský buldoček má na rozdíl od svých předků hladkou krátkou srst.	☐	☒
17.3 Francouzský buldoček byl vyšlechtěn ze tří plemen: anglický buldok, bulteriér, boxer.	☐	☒
17.4 Při výběru jedinců určených k zápasení se posuzovala různá kritéria: u býků se kladl důraz na vytrvalost, u psů rozhodovala ostrost zubů.	☐	☒

Zdůvodnění

Pravdivost/npravdivost posuzovaných tvrzení dokládají pasáže vyznačené ve výchozím textu příslušnou barvou.

1 bod

18 Kolik souvětí se vyskytuje v posledním odstavci výchozího textu?

- (A) dvě
B) tři
C) čtyři
D) pět

Zdůvodnění

V posuzované části výchozího textu se vyskytují celkem dva větné celky, které obsahují alespoň dvě slovesa v určitém tvaru, a jsou tedy souvětím:

- Na tom, zda předkové těchto milých psíků pocházely z Anglie či Francie, ostatně nezáleží. (slovesa v určitém tvaru: *pocházely, nezáleží*)

- *Kromě zachovaných původních vnějších znaků, mezi něž patří hladká krátká srst, mohutné čelisti a silné svalstvo, se dnes buldočci vyznačují i milou a společenskou povahou. (slovesa v určitém tvaru: patří, vyznačují se)*

Ostatní větné celky z posuzované části výchozího textu obsahují pouze jedno sloveso v určitém tvaru, a jsou tedy větou jednoduchou:

- *Buldočci se zkrátka měli stát domácími mazlíčky, nikoli bojovníky. (sloveso v určitém tvaru: měli)*
- *Při jejich chovu se proto nehledělo jen na vzhled, ale také na povahu. (sloveso v určitém tvaru: nehledělo se)*
- *Dnešní buldočky tedy nelze se psy využívanými k zápasům vůbec srovnávat. (sloveso v určitém tvaru: nelze)*

1 bod

19 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje pravopisná chyba?

- A) v minulosti se pořádaly nejen býčí zápasy
- B) zda předkové těchto milých psíků **pocházely**
- C) kteří v těchto neobvyčejných psech našli zalíbení
- D) buldočky tedy nelze se psy využívanými k zápasům

Zdůvodnění

Pokud je podmětem podstatné jméno rodu mužského životného v čísle množném (*předkové*), v koncovce přičestí činného musí být *-i* (*pocházeli*).

1 bod

20 Vypište ze třetího odstavce výchozího textu všechna slova, která by bylo možné nahradit slovem ASI, přičemž význam textu musí zůstat zachován.

Řešení

pravděpodobně, zřejmě

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 21–25

Každý, kdo má ještě strýčka,
ten ho jistě s chutí hýčká.
Max s Mořicem ale ne,
těm je to vše protivné.
Ti na svého strýčka Edu
v klidu šili pěknou boudu!

Každý, kdo zná brouka chrousta,
ví, že jich je v květnu spousta.
Oba kluci stromy třesou,
na hromádku chrousty nesou.
Pak tu celou chroustí partu
nasypávají do kornoutů.

S úlovkem svým rychle běží
k strýčkovi. Či jeho loži!
Hle, už zívá strýček Eda,
dobrý spánek je mu třeba.
Oči se mu zavírají,
malou chvíli a je v ráji.

V tu chvíli však: Kraci-kraci!
Cosi šustí po matraci.
A už první neposeda
škrábe, kde má nos svůj Eda.
„Hrůza!“ Edou cloumá zlost.
„Co je to za ohavnost?!“

V momentu se strýček snaží
uprchnout pryč svému loži.
Všechno je však marná snaha,
další chroust ho osahává.
Za krkem i na kotníku,
všude spousta návštěvníků.

(W. Bush, Max a Mořic, upraveno)

1 bod

21 Která z následujících vlastností se nejvýrazněji projevuje v chování Maxe a Mořice?

- A) dotěrnost
- B) povýšenost
- C) zlomyslnost
- D) lehkomyšlnost

Zdůvodnění

Zlomyslný člověk je takový, který se snaží někomu uškodit, přeje mu něco zlého. Max s Mořicem nasbírali chrousty, dali je strýčkovi do postele a přichystali mu tak velmi nepříjemný zážitek. Jejich zlý úmysl lze doložit například pasáží *Ti na svého strýčka Edu / v klidu šili pěknou boudu*.

Vlastnosti uvedené v možnostech A), B) a D) se v chování Maxe s Mořicem neprojevují.

1 bod

22 Která z následujících možností nejspíše bezprostředně navazuje na výchozí text?

- A) Osud Maxe s Mořicem dopadl jak špatný sen.
- B) No tak koukni! Jací byli tihle chrousti roztomilí!
- C) Konečně má strýček klid sladce oči zamhouřit.
- D) Strýčka Edu vede běs, buší na vše, co chce lézt.

Zdůvodnění

Výchozí text končí v momentě, kdy se strýček snaží utéct z postele před chrousty, ale marně, brouci mu lezou za krkem i po noze. Nejlogičtější pokračováním je tedy možnost D), podle které je strýček rozběsněný a snaží se chroustů zbavit jiným způsobem než útekem.

Možnosti B) a C) svým významem odporují vyznění výchozího textu (chrousti nejsou v textu vylíčení jako roztomilí a strýček v tuto chvíli ještě od chroustů nemá klid), možnost A) svým obsahem nenavazuje bezprostředně na výchozí text (od situace popsané v textu se nelogicky skočí k osudu obou chlapců, aniž bylo nějak vysvětleno, jak si strýček s chrousty poradil a zda vůbec odhalil viníky).

1 bod

23 Která z následujících možností nejspíše vystihuje výraz KRACI-KRACI užitý ve výchozím textu?

- A) Tento výraz vyjadřuje zlost strýčka Edy.
- B) Tento výraz vyjadřuje zděšení strýčka Edy.
- C) Tento výraz vyjadřuje zvuk, který vydávají kluci.
- D) Tento výraz vyjadřuje zvuk, který vydávají chrousti.

Zdůvodnění

Výraz *kraci-kraci* se v textu vyskytuje v úseku *V tu chvíli však: Kraci-kraci! / Così šustí po matraci*. Z toho vyplývá, že zvuk se týká toho, kdo leze po matraci, což jsou chrousti. Navíc v té chvíli strýček Eda ještě nevěděl, že mu něco naruší spánek, nebyl tedy ani rozzlobený, jak uvádí možnost A), ani zděšený, jak uvádí možnost B). V textu se ani nepíše o tom, že by se Max s Mořicem ve chvíli, kdy se ozval onen zvuk, nacházeli poblíž postele, jak uvádí možnost C).

1 bod

24 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytují dvě zájmena?

- A) **každý**, **kdo** má ještě strýčka
- B) pak **tu** celou chroustí partu
- C) **všechno** je však marná snaha
- D) ví, že **jich** je v květnu spousta

Řešení

Zájmena jsou v posuzovaných úsecích výchozího textu zapsána červeně.

max. 2 body

25 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

25.1 Text je próza.

☐	☒

25.2 Součástí textu je rozhovor.

☐	☒

25.3 Text se skládá z pěti slok, každá z nich má šest veršů.

☒	☐

25.4 Každý sudý verš se rýmuje s bezprostředně následujícím veršem.

☐	☒

Zdůvodnění

- 25.1 – nepravdivé tvrzení → text je veršovaný, uspořádaný do pravidelných slok, jde tedy o poezii
- 25.2 – nepravdivé tvrzení → v přímé řeči zde promlouvá pouze strýček Eda, který nahlas komentuje situaci s chrousty, s nikým nehovoří
- 25.3 – pravdivé tvrzení → každá z pěti slok se skládá ze šesti veršů
- 25.4 – nepravdivé tvrzení → žádný sudý verš (tj. druhý, čtvrtý a šestý verš ve sloce) se nerýmuje s bezprostředně následujícím veršem, např. *hýčká × ale ne*
-

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 26

Kdybych se s ním už nikdy nesetkala, nijak by mi to nevadilo, neboť mě nedávno velice zklamal.

(CZVV)

max. 2 body

26 Přepište výchozí text tak, aby jednotlivá slova byla správně oddělena.

(Doplnění interpunkce nebude hodnoceno.)

Řešení

Kdybych se s ním už nikdy nesetkala, nijak by mi to nevadilo, neboť mě nedávno velice zklamal.

max. 2 body

27 Přiradte k jednotlivým popisům (27.1–27.3) odpovídající městský znak (A– E):

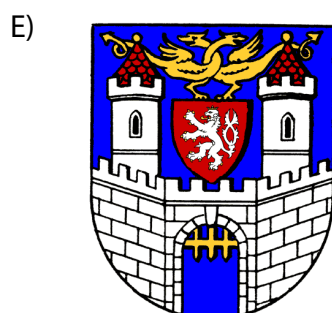
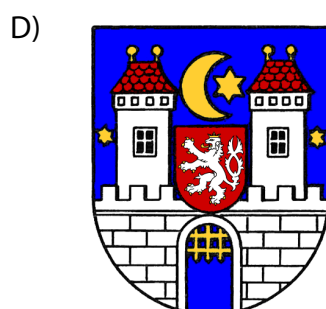
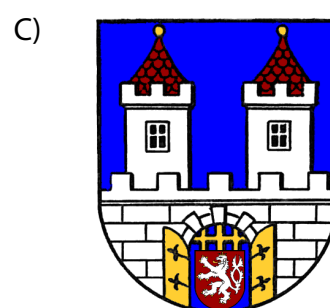
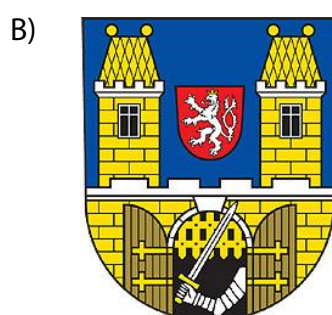
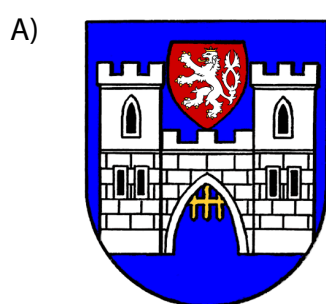
(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

27.1 Na znaku je hradební zeď s cimbuřím. Uvnitř brány s vytaženou mříží a otevřenými vraty je štít s dvouocasým lvem. _____

27.2 Na znaku je hradební zeď s cimbuřím. Nad bránou s vytaženou mříží je štít s dvouocasým lvem. Nad hradbou jsou dvě věže zakončené pouze trojzubým cimbuřím. _____

27.3 Na znaku je hradební zeď s cimbuřím. Nad bránou s vytaženou mříží bez vrat je štít s dvouocasým lvem. Nad hradbou jsou dvě věže s obdélníkovými okny. _____

(CZVV)

Řešení

27.1 – C)

27.2 – A)

27.3 – D)

Žádný z posuzovaných popisů neodpovídá ani městskému znaku B), ani městskému znaku E).

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 28–29

O Vánocích roku 1977 se v televizi poprvé objevil film *Jak vytrhnout velrybě stoličku* a nastal velký poprask. **V rodině Poledňákových prý vyzváněl telefon až do půlnoci.** Když slavná režisérka filmu přišla v lednu do redakce, nestačila se divit. **Na stole na ni čekala obrovská hromada dopisů. Za režisérkou přijel dokonce i jeden postarší hajný odněkud ze Šumavy.** Do Prahy přicestoval jen proto, aby jí poděkoval a stiskl ruku.

(www.filmovamista.cz, upraveno)

max. 2 body

28 Vypište z vět, které jsou ve výchozím textu tučně zvýrazněny, základní skladební dvojice.

Řešení

ZSD z první zvýrazněné věty: podmět = **telefon**; přísudek = **vyzváněl**.

ZSD z druhé zvýrazněné věty: podmět = **hromada**; přísudek = **čekala**.

ZSD z třetí zvýrazněné věty: podmět = **hajný**; přísudek = **přijel**.

max. 2 body

29 Rozhodněte o každé z následujících dvojic slov, zda je lze ve výchozím textu považovat za slova souznačná (A), nebo ne (N):

(První slovo z dvojice vždy pochází z výchozího textu a je v něm podtrženo.)

	A	N
29.1 objevil – našel	☐	☒
29.2 velký – vysoký	☐	☒
29.3 slavná – proslulá	☒	☐
29.4 nestačila – nedokázala	☐	☒

Zdůvodnění

29.1 – nepravdivé tvrzení → sloveso *objevit se* je v textu užito ve významu *ukázat se, vyskytnout se*; pokud bychom slovo *objevil* nahradili slovem *našel*, význam textu by se změnil (*roku 1977 se v televizi poprvé našel film*)

29.2 – nepravdivé tvrzení → slovo *velký* je v textu užito ve významu *velmi intenzivně, silně se projevující*; pokud bychom slovo *velký* nahradili slovem *vysoký*, text by nedával smysl (*nastal vysoký poprask*)

29.3 – pravdivé tvrzení → slovo *slavná* je v textu užito ve významu *zahrnovaná slávou, velmi známá, proslulá*; pokud slovo *slavná* nahradíme slovem *proslulá*, význam textu zůstane zachován (*proslulá režisérka filmu přišla*)

29.4 – nepravdivé tvrzení → sloveso *nestačit* je v textu užito ve slovním spojení *nestačit se divit*, které má význam *velmi se podívat, být velmi překvapen*; pokud bychom slovo *nestačila* nahradili slovem *nedokázala*, význam textu by se změnil (*nedokázala se divit*)

30 Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) Nad naším územím se přehnala silná vychřice.
- B) Babička celý život nehorázně plýtvala potravinami.
- C) Náš nenápadný souseď už několik let chodí tajně pytláčit.
- D) Mléčná syrovátka má blahodárné účinky na lidský organismus.

Zdůvodnění

Slovo *vichřice* není vyjmenované slovo ani slovo příbuzné s některým z vyjmenovaných slov, neobsahuje ani předponu *vy-*.